בדין ובצדק / צבי הראל

עיכוב יציאה גם למי שנמצא בחו"ל

ברטה פרידמן שימשה עד לפני שנים מספר יועצת השקעות בסניף הבנק הבינלאומי הראשון בשכונת רוה אמירים בהרצליה. פרידמן איש העסקים בנו ליבל הורשעו על־פי הודאתם בפריון שלא כחוק של איגרות־חוב שהנפיקה מדינת־ישראל. במסגרת עסקת־הטיעון עם הפרקליטות נקנסו שני הנאשמים. על ליבל הוטל גם מאסר על תנאי.

בעקבות הרשעתם של שני הנאשמים, הגיש נגדם הבנק הבינלאומי תביעה אזרחית־כספית בסך 130 אלף ש"ח. לבנק נודע, כי פרידמן יוצאת מעת לעת לחו"ל. כדי להבטיח כי הנתבעת תשלם את חובה לבנק — במקרה שהבנק יזכה בתביעתו — ביקש פרקליט הבנק, עו"ד זאב ליאונד, לעכב את יציאתה מהארץ. רשם בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, השופט אמנון הומינר, קבע בהחלטתו כי התנאי להוצאת צו כזה לפי תקנות סדר הדין האזרחי, הוא שהנתבעת שוהה בארץ בעת בקשת הצו. עם זאת קבע השופט, כי שמורה לפרקליט הבנק הזכות לבוא ולבקש את עיכוב יציאתה מהארץ כאשר יתברר לו כי הנתבעת שוהה בישראל.

עו"ד ליאונד לא הרים ידיים והגיש לבית־המשפט המחוזי ערר על החלטתו של השופט הומינר. בניימוקי הערר טען הפרקליט, כי אם לא ייתן צו עיכוב יציאה מהארץ במקרים כאלה, הרי יסוכלו פסקי־דין. פרקליט הבנק טען עוד, כי הוא אינו יכול לדעת מתי תגיע הנתבעת לארץ ולכן אינו יודע מתי לבקש את הצו.

השופט אבן־ארי קיבל את הערר שהגיש פרקליט הבנק, ובכך קבע הלכה חדשנית. בפתח נימוקיו כתב השופט, כי משרבו הנמלטים מהארץ יש מקום לשקול כאן אם אין מקום להיעתר לבקשת הבנק. כך כתב השופט אבן־ארי בנימוקיו: "המדובר בתושבת הארץ אשר מצאה לנחוץ לצאת ולחזור חדשות לבקרים, וצורך באכ־כח המערערת (פרקליט הבנק — צ.ה.) כי אין כל אפשרות טכנית להמתין לנתבעת עד שתחפוץ שוב לחזור לישראל, על מנת לרוץ לבית המשפט ולבקש צו עיכוב יציאה מהארץ כנגדה".

עוד ציין השופט בהחלטתו, כי פרידמן תוכל בכל עת לעתור לבית־המשפט לבטל את הצו בתנאים שיקבעו.

ערעור אקספרס נגד עורך־דין

הפרקליטות עמוסה לעייפה בטיפול בהגשת כתבי־אישום, הופעות בבתי־משפט, הגשת ערעורים ומשימות שגרתיות אחרות. במקרה של הגשת ערעור על פסק־דין עומדים לרשות הפרקליטות — כמו לנאשם — 45 יום. כאשר הפרקליטות מגישה ערעור יומיים לאחר מתן הכרעת־הדין, מתקבל הרושם כי המדובר במשפט בעל חשיבות ציבורית מיוחדת במינה. אחרת איאפשר להבין את החיפזון של הפרקליטות להתפנות מהמטלות הרבות ולהגיש "ערעור אקספרס".

ערעור אקספרס מהסוג הזה ניתן במשפטו של עו"ד ציון אמיר (32) מתל־אביב, שזוכה בבית משפט השלום מעבירה של העלבת עובד ציבור. התביעה טענה בערעור, כי־ר־השאר, כי בית־משפט השלום שזיכה את הנאשם, קבע בשעתו בהכרעת־הדין כי אמר לשוטר: "כאן זה לא מרתפי החקירה של המשטרה, תשתוק, סתום את הפה".

מה כל־כך "בער" לפרקליטות מחוז תל־אביב להזדרז בהגשת הערעור יומיים לאחר זיכויו של הפרקליט? (על הערעור חתום פרקליט המחוז, עו"ד אהרון שדר, ומטעם הפרקליטות הופיעה בערעור עו"ד מרים רוזנטל).

לפני ימים מספר דחה בית המשפט המחוזי בתל־אביב ברוב קולות את ערעורה של פרקליטות מחוז תל־אביב. השופטים שדחו את הערעור הם איתמר פלפל ורות אליעז. חלק עליהם השופט חיים אדר, שהחליט כי יש לקבל את הערעור ולהרשיע את הנאשם. השופט פלפל קבע, כי הביטוי בקשר ל"מרתפי החקירה של המשטרה" לא נקבע בהכרעת־דינו של שופט השלום כמימצא עובדתי.

היה אפשר להניח כי אם הפרקליטות לא היתה נחפזת בהגשת הערעור ומעיינת פעם נוספת בהכרעת הדין של בית־משפט השלום, אולי היתה נמנעת התקלה שבעקבותיה נמתחה עליה הביקורת של השופט פלפל.

השנים הרעות, השנים הטובות

באחרונה הטיל שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, אורי שטרוזמן, מאסר על־תנאי על שני עובדים בכירים בחברת הכנייה "מבט" (שהיתה שייכת בעבר לסרכנות). שני הנאשמים, דידי משה וארנולד רוזנבאום, הורשעו בעבירות סחיטה באיומים, מרמה והפרת אמונים. השופט קבע כי ביצעו את העבירות בשיטתיות, תוך ניצול מעמדם הבכיר, כלפי קבלנים פרטיים.

אחד השיקולים העיקריים שהיטו את הכף לטובת הנאשמים בעניין העונש, היה הזמן הרב שעבר מאז ביצוע העבירות (76'–79') ומאז הוגש נגדם כתב־האישום (ב–1981). הכרעת־הדין ניתנה בחודש יוני השנה.

שש השנים האחרונות שעברו על הנאשמים הן שש שנים טובות ורעות בעת ובעונה אחת. מצד אחד, הן מנעו את שליחת הנאשמים לרצות מאסר בפועל; מצד שני, אין זה נעים כל־כך לדעת יום־יום, משך שש שנים, שכתב־אישום תלוי על צווארך. (יצויין כי התקופה הממוצעת לסיום ההליכים בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב (בעבירות צווארון לבן) היא שלוש–ארבע שנים).

עיכוב הליכים: ללא הגבלה

בימים אלה מונחת על שולחנו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, בקשתן של פקיד שומה של גיש דן, דעואל בר־יוסף, לעכב את ההליכים נגדו. בר־יוסף מואשם בעבירות של סחיטה באיומים, הרחה בחקירה ומירמה והפרת־אמונים. הפרשה נוגעת למאפיית ויו'ניץ' בבני־ברק. טענת התביעה היא, כי הנאשם היפלה אותה לטובה במסגרת ביקורת שנערכה במאפייה על־ידי מס־הכנסה.

המיוחד למקרה של בר־יוסף הוא בכך, כי בעבר עיכב היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, את ההליכים נגדו בתיק אחר שבו הואשם בקבלת שוחד. מקרה זה מלמד על כך שאין כל הגבלה בהגשת בקשות לעיכוב הליכים בכמה תיקים או בקשות מספר באותו תיק. ולדוגמא: נאשם מגיש בקשה לעיכוב הליכים בהנמקה משפטית ובקשתו נדחית. כעבור זמן־מה הוא יכול להגיש בקשה נוספת בשל סיבה בריאותית).

ליועץ המשפטי לממשלה ישנה סמכות לחדש את ההליכים, במקרה של עבירה שהיא בגדר פשע, תוך תקופה שאינה עולה על חמש שנים. לעתים נדירות מחדשים הליכים נגד נאשמים. בדרך־כלל מחדשים הליכים נגד נאשמים שברחו ונתפסו.

חיים בתל אביב / חיים הנדוורקר

מתעללים במתרחצים

חובבי הרחצה בחוף ימה של תל־אביב יכולים לחוש בהחלט אכזבה ממה שמציע להם הים. את המדוזות הביא לחוף הים של תל־אביב הטבע. אבל ללכלוך בתוך המים אחראית העיריה. הפסולת המושלכת על־ידי העיריה או בעידודה כדי לייבש את הים באזור הפרויקט היוקרתי של מדרון יפו, מורגשת היטב במים. הלכלוך נע צפונה ודרומה אל החופים הסמוכים ומוסיף הרבה אווירה וצבע, לאו דווקא פסטורליים.

בימים האחרונים גם נראית צואה במים. איגוד ערים דן לביוב מבטיח זה יותר משנה כי "בתוך חודשים [illegible]

בכנייה, כך בעסקים, כך במופעי תרבות ובידור. חוף הים היה עד כה אחד ממקומות הבילוי המועטים להמונים.

עסקי הבירה הפורחים

עסקי הבירה מהחבית משגשגים בעצם ימים אלה. בזכות מחירה הזול יחסית של בירה מהחבית מציפים צעירים את מקומות הבילוי.

חיים מילר שעיסוקו בהתקנת מערכות מזיגה לבירה מסוג זה, אומר כי מכירת בירה מהחבית הפכה להיות מהרווחיות ביותר בשוק השמקאות. בכל מדינת ישראל יש חוסר הנוחות שבטיפול בה. החבית היתה גדולה, נדרשו כוח ומיומנות בטיפול בה, הלחץ בתוכה היה של שתי אטמוספרות, מסוכן היה לטלטלה וטיפול לא נכון יכול היה לגרום להתפוצצות. בשנים האחרונות נמצאה דרך המאפשרת שימוש פשוט ולא מסוכן.

ולמרות הכל הולכים לקולנוע

רק לפני חודשים אחדים התלוננו בעלי בתי קולנוע בתל־אביב על ירידה במספר הצופים עד כדי רבע [illegible]